

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 12173
Tarih : 02.06.2025

Vezir Coşkun PARLAK
Hakkari Milletvekili
Milli Savunma Komisyonu Üyesi

10/2789

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Hakkari’de nüfusa göre intihar oranları Türkiye ortalamasının iki katıdır. Türkiye İstatistik Kurumunun verilerine göre 2009-2023 yılları arasında intihar hızının en yüksek olduğu ikinci şehir Hakkari’dir. İnsan Hakları Derneği Hakkari Şubesinin 2023’te yayımladığı rapor da Hakkari’deki intihar vakalarının hem nicel olarak hem de nedenleri bakımından olağan dışı olduğunu teyit etmektedir. Hakkari’deki intihar vakalarının nedenlerinin ve yarattığı toplumsal etkilerin araştırılması amacıyla Anayasa’nın 98’inci İçtüzüğü’nün 104’üncü ve 105’inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederim. 02.06.2025

Vezir Coşkun PARLAK

Hakkari Milletvekili

GEREKÇE

Hakkari; siyasi iktidarlar tarafından uzun yıllardır uygulanan politikalar nedeniyle siyasi, ekonomik ve sosyal sorunların yaşandığı bir kenttir. Bu sorunlar kentteki her yaş grubundan insanı etkiliyor olsa da sorunları en yakıcı şekilde yaşayanlar gençlerdir.

Hakkari’de son yıllardaki en ciddi toplumsal sorunlardan biri intihar vakalarıdır. Hakkari’de özellikle gençler arasındaki intihar vakaları, ciddi sayılara ulaşmış ve olağan rakamların çok ötesine geçmiş durumdadır. Türkiye İstatistik Kurumu’nun 2024’te açıkladığı verilere göre 2009-2023 yılları arasında intihar hızının en yüksek olduğu ikinci şehir Hakkari’dir. Ayrıca sayısal olarak bakıldığında Hakkari’deki intihar oranları Türkiye ortalamasının iki katıdır.

İnsan Hakları Derneği (İHD) Hakkari Şubesinin hazırladığı rapora göre 2023 yılında kentte 25 intihar vakası yaşanmıştır.

Derneğin, Hakkari kent merkezi ve ilçelerde yürüttüğü saha araştırmasına dayanarak hazırladığı raporda intiharların gerçekleşme biçimleri ve nedenleri ortaya konmuştur.

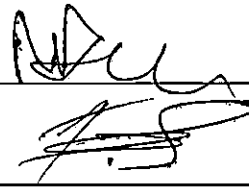
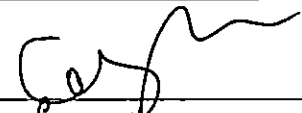
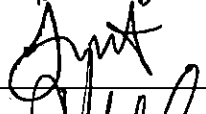
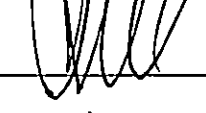
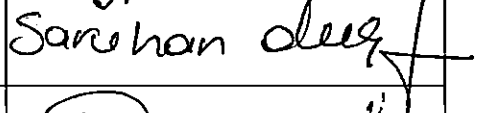
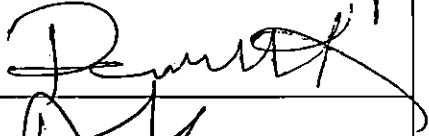
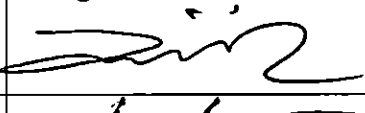
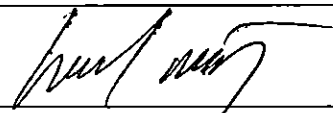
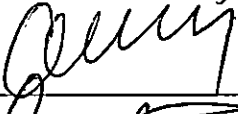
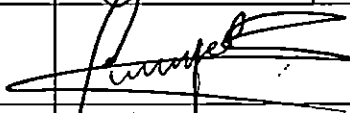
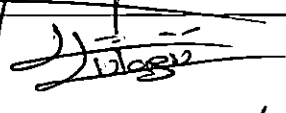
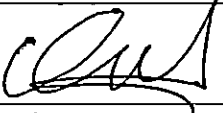
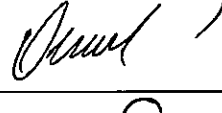
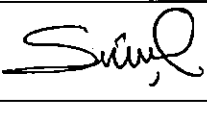
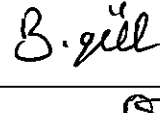
Söz konusu raporda aynı zamanda intiharların yaşa ve cinsiyete göre dağılımı da çıkarılmıştır. Raporda intiharların ana nedenleri olarak beş başlık öne çıkmıştır: Psikolojik Dinamikler, Sosyolojik Dinamikler, Ekonomik Dinamikler, Siyasi Dinamikler, Tarikat ve Cemaatlerle Bağlantılı Dinsel Dinamikler.

İntiharların yalnızca kişisel kararlar sonucunda ortaya çıkan vakalar olmadığı, bilimsel çalışmalarla da desteklenen bir olgudur. İntihar eden kişiler bu kararları toplumun geri kalanından yalıtılmış bir şekilde vermezler. Aksine, intihar vakalarının büyük bir bölümünde toplumsal dinamikler en belirleyici etmenlerdir. Örneğin ekonomik sorunlar hem Türkiye genelinde hem de Hakkari’de intihar vakalarının en önemli nedenlerinden biridir. Bireylerin yaşadığı ekonomik sıkıntılar, bulundukları ülkenin ekonomik durumundan bağımsız olarak değerlendirilemez. Dolayısıyla ekonomik nedenlerle intihar kararı alan kişilerin bu kararlarını bireysel değil toplumsal düzeyde değerlendirmek gerekir.

İHD’nin raporuna göre Hakkari’deki intihar vakalarının nedenlerinden biri de insanların siyasi düşünceleri ve eylemleri nedeniyle yaşadıkları baskılardır. Başta gençler olmak üzere Hakkari’de ve bölgenin diğer şehirlerinde yaşayan insanlar yoğun bir siyasi baskıya maruz kalmakta ve bu insanların bir kısmı söz konusu baskılar sonucunda intihara sürüklenmektedir. Dolayısıyla siyasi baskılar nedeniyle intihara sürüklenen insanların bu kararlarında kamu otoritelerinin sorumluluğu görmezden gelinemez.

Hem TÜİK verileriyle hem de İHD Hakkari Şubesinin derinlikli bir saha araştırmasına dayanan raporuyla sabit olduğu üzere Hakkari’deki intihar vakaları sayısal ve niteliksel olarak olağandışı bir görünüm arz etmektedir.

Yukarıda sıralanan bilgiler ve olgular değerlendirmeye alındığında, Hakkari’deki intihar vakalarının araştırılması için bir Meclis Araştırma Komisyonu kurulması gereklidir.

1	NEJLA DEMİR	AĞRI	
2	FERİT ŞENYAŞAR	ŞANLIURFA	
3	CEYLAN AKÇA CUPOLO	DİYARBAKIR	
4	İBRAHİM AKIN	İZMİR	
5	KEZBAN KONUKÇU	İSTANBUL	
6	HAKKI SARUHAN OLUÇ	ANTALYA	Saruhan Oluç
7	PERİHAN KOCA	MERSİN	
8	AYTEN KORDU	TUNCELİ	
9	BERİTAN GÜNEŞ ALTIN	MARDİN	
10	ZEYNEP ODUNCU KUTEVİ	BATMAN	
11	MEHMET ZEKİ İRMEZ	ŞIRNAK	
12	HEVAL BOZDAĞ	AĞRI	
13	OSMAN CENGİZ ÇANDAR	DİYARBAKIR	
14	SÜMEYYE BOZ	MUŞ	
15	ÖMER FARUK HÜLAKÜ	BİNGÖL	
16	ONUR DÜŞÜNMEZ	HAKKARİ	
17	GEORGE ASLAN	MARDİN	
18	SEMRA ÇAĞLAR GÖKALP	BİTLİS	
19	BURCUGÜL ÇUBUK	İZMİR	B. Çiğil
20	CELAL FIRAT	İSTANBUL	